

Nr 52.

Av herr **Larson, Edward**, om viss ersättning åt Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag.

Den 29 maj 1923 uppstod eldsvåda i ett vid Tidans järnvägsstation beläget magasin. Elden spred sig till nämndemannen L. A. Andersson i Storegården tillhöriga byggnader, ladugård, stall och magasin, samt därifrån vidare till lantbrukaren Gustaf Karlsson i Larsagården tillhöriga byggnader, jämväl ladugård, stall och magasin.

I brandskadeersättning för hos Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag försäkrad egendom, som genom branden gått förlorad, har detta bolag utbetalat tillhopa kr. 22,077, vilket utvisas av bilagda protokollsutdrag. Bil. A.

Försäkringsbolaget Allmänna Brand, Jönköping, utbetalade på sin tid ersättning för hos detta bolag försäkrad egendom, som genom samma brand förlorades, kronor 9,755:23.

Av utredningen rörande eldsolyckan syntes framgå, att branden uppkommit på grund av gnistor från ett statens järnvägar tillhörigt lokomotiv.

Nämndemannen L. A. Andersson i Storegården, Tidans, v. ordförande i Götlunda och Flistads socknars brandstodsbolag, utsågs såsom framgår av ovan åberopade protokollsutdrag att tillvarataga bolagets rätt till ersättning i anledning av branden.

Försäkringsbolaget Allmänna Brand uttog på sin tid stämning å kungl. järnvägsstyrelsen med yrkande om ersättning för i anledning av branden utgivna kronor 9,755:23.

Nämndemannen L. A. Andersson stod också i begrepp att anhängiggöra rättegång mot kungl. järnvägsstyrelsen men lät för att icke förorsaka onödiga rättegångskostnader och på inrådan av juridiskt bildad person i Försäkringsbolaget Allmänna Brand därmed bero i avvaktan på utgången av processen mellan sistnämnda bolag och kungl. järnvägsstyrelsen. Till stöd för dessa uppgifter åberopas bilagda skrivelser. Bil. B. C. D. E. F.

Av Stockholms rådstuvurätt dömdes kungl. järnvägsstyrelsen genom utslag den 17 januari 1924 att till Försäkringsbolaget Allmänna Brand utgiva fordrade kronor 9,755:23, vilket utslag den 24 juli 1925 fastställdes

av hovrätten och slutligen den 28 oktober av Kungl. Maj:t, vilket utvisas av närslutna avskrift av Kungl. Maj:ts dom. Bil. G.

Genom skrivelse den 20 november 1926 hänvände sig så nämndemannen Andersson enligt uppdrag till kungl. järnvägsstyrelsen med begäran om ersättning och besked rörande styrelsens ståndpunkt gent emot ersättningsanspråken. I svarsskrivelse den 26 november 1926 meddelade styrelsen, att den på grund av stadgandena i 10 § av lagen om skada i följd av järnvägs drift vore förhindrad medgiva gottgörelse. Bil. H.

Enär åberopade lagrum stadgar, att talan om ersättning på grund av skada varom här är fråga skall vid äventyr av talans förlust instämmas till domstol inom två år från den tid skadan timade, kan Götlunda och Flistads socknars brandstodsbolag eller nämndemannen L. A. Andersson icke göra några anspråk gent emot kungl. järnvägsstyrelsen rättsligen gällande.

Av ovan anförda framgår i vilken bekymmersam och beklaglig situation sockenbolaget, event. Andersson personligen, utan eget vållande kommit, ställda inför utsikten att få ersätta skada, som kungl. järnvägsstyrelsen tidigare varit juridiskt och alltjämt oavvisligen är moraliskt ansvarig för.

På grund av vad sålunda anförts tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte bevilja Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag ett belopp av 22,077 kronor såsom ersättning för vad nämnda bolag nödgats utbetala till följd av oförmälda genom statens järnvägar vållade eldsvåda.

Stockholm den 17 januari 1927.

Edw. Larson.

Bilaga A.

Avskrift.

Protokoll fört i styrelsen för Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag i Lunne Storgård den 31 maj 1923 efter eldsvåda därstädes den 29 maj samma år.

Samtliga ledamöterna i bolagets styrelse voro närvarande utom Per Brandels i Ängeråsen, i vilkens ställe suppleanten i styrelsen Fredrik Andersson i Götlunda Skattegård tjänstgjorde.

Eldsvådan började bemälda dags eftermiddag i taket till ett magasin, tillhörigt Tidalund nr 1 och beläget intill Västra stambanans östra inhägnad. Härifrån fördes elden av vinden till taket på ladugården till 5/24 mantal Lillegård och 1/4 mantal Storgård Lunne, ägare L. A. Andersson därstädes.

I Götlunda och Flistads socknars brandstodsbolag försäkrad egendom uppbrann å bemälte hemman.

Ladugård, försäkrad för	6,000 kr.	
avgår värdet för återstående murar	50 »	5,950: —
Stall och magasin	2,000 »	
avgår värdet för återstående mur	25 »	1,975: —
Löseegendom enligt förteckning		3,100: —
	Summa kronor	11,025: —

Styrelsen beviljade enhälligt L. A. Andersson förestående elva tusen tjugufem kronor för liden brandskada.

Beslöts att bolagets styrelse skulle infinna sig vid förhör hos herr Jakobs-son i Tidalund nästa lördag den 2 nu ingående juni kl. 9 f. m. för utrönande av vådeldens uppkomst.

Att justera detta protokoll valdes Erik Johansson i Grevby Kåragård och Fredrik Andersson i Götlunda Skattegård.

Justerat styrka:

Som ovan

Erik Johansson.

A. Bondeson.

Fredrik Andersson.

Denna avskrifts riktighet styrkes av:

A. Bondeson,
ordförande i brandstodsbolagets styrelse.

Protokoll fört i styrelsen för Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag i Lunne Larsagård den 31 maj 1923 efter eldsvåda därstädes den 29 maj samma år.

Samtliga ledamöterna i bolagets styrelse voro närvarande utom Per Brandels i Ängeråsen, i vilkens ställe suppleanten i styrelsen Fredrik Andersson i Götlunda Skattegård tjänstgjorde.

Denna eldsvåda var en fortsättning av den i föregående protokoll omtalade. Elden fördes av vinden från i Lunne Storgården brinnande hus till

ladugården till 3/4 mantal Lunne Larsagård, ägare G. Karlsson därstädes, och antände detta hus.

I Götlunda och Flistads socknars brandstodsbolag försäkrad egendom uppbrann på bemälda hemman:

Ladugård, försäkrad för	5,000 kr.
Stall och vagnbod, försäkrade för	700 »
Magasin, försäkrad för	500 »
Foder och spannmål enligt förteckning	1,193 »
Kreatur enligt förteckning	2,100 »
Åker- och körredskap	1,000 »

Summa 10,493 kr.

Styrelsen beviljade enhälligt G. Karlsson förestående tio tusen fyra hundra nittiotre kronor för liden brandskada.

Åt G. Karlssons måg S. J. Andersson beviljades 100 kronor för vid denna eldsvåda uppbrunnen redskap.

Att justera detta protokoll valdes Erik Johansson i Grevby Karagård och Fredrik Andersson i Götlunda Skattegård.

Justerat styrka:

som ovan

Erik Johansson.

A. Bondeson.

Fredrik Andersson.

Denna avskrifts riktighet styrkes av:

A. Bondeson.

Protokoll, fört i styrelsen för Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag i Tidalund nr 1 vid Tidån den 2 juni 1923.

Bolagsstyrelsens alla ledamöter voro vid detta sammanträde närvarande.

§ 1.

Egendom, som uppbrunnit vid eldsvådan den 29 maj och varit försäkrad i bolaget men den 31 maj ej blivit uppgiven för bolagets styrelse till följd av glömska, anmäles nu.

Av L. A. Andersson i Lunne Storegården, honom tillhöriga bräder	100:—
Av G. Karlsson i Lunne Larsagård, hans tjänstefolk tillhörande lös- egendom	100:—
Av Emelia Andersson i Tidalund, henne tillhörig ved	30:—
Av Karin Gustafsson i Tidån, henne tillhörig ved	20:—

Summa kronor 250:—

som av styrelsen beviljades.

Dessutom beviljades ersättning för brandvakt under natten efter eldsvådan.

I Lunne Storegård till 7 personer à 5 kr.	35:—
I Lunne Larsagård till 7 personer à 5 kr.	35:—

Summa kronor 70:—

§ 2.

Till likviderande av brandskadorna i Lunne Storegård och Larsagård lovade bolagets kassör Per Brandels välvilligt förskottera erforderliga penningar mot samma procent, som brandstodsbolaget erhåller för sin utlånta kassa.

§ 3.

Vice ordföranden i bolaget nämndemannen L. A. Andersson i Lunne Storegård valdes att å bolagets vägnar föra dess talan och bevaka dess rätt vid krav och möjligen förekommande rättegångar mot den, som anses orsakat vådeldens uppkomst.

§ 4.

Att justera detta protokoll valdes Per Brandels i Ängeråsen och Anders Johansson i Flistad Rafvelsgård.

Justerat betyga

Som ovan

Per Brandels.

A. Bondeson.

Anders Johansson.

Denna avskrifts riktighet styrkes av:

A. Bondeson.

Protokoll, fört i styrelsen för Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag i Lunne Storegård den 30 juni 1923.

Närvarande ledamöter i styrelsen voro L. A. Andersson i Lunne Storegård, Per Brandels i Ängeråsen och undertecknad ordförande.

Följande egendom hade uppbrunnit vid eldsvådan den sistlidne 29 maj i Tidalund nr 1 och varit försäkrad i bolaget men ej uppgiven för bolagets styrelse förr än den 7 juni:

För Axel Hefvelin diverse löseegendom av honom värderad till 89: 50

För Bror Aug. Karlsson en cykel av honom värderad till ..... 90: —

Styrelsen beviljade brandstod:

Åt Axel Hefvelin enligt hans begäran 89: 50

Åt Bror Aug. Karlsson, emedan cykeln ej var mer värd ..... 50: —

Justerat betyga:

Som ovan

Per Brandels.

A. Bondeson.

L. A. Andersson.

Denna avskrifts riktighet styrkes av:

A. Bondeson.

Bilaga B.

Jönköping den 13 juni 1923.

Herr Nämndemannen L. A. Andersson, Storgården, *Tidan*.

Ang. branden i Tidalund den 29/5 1923.

Till svar å Edert brev den 11 dennes få vi meddela, att vi möjligen komma att framställa skadeståndsanspråk mot Kungl. Järnvägsstyrelsen. Vi skola till saken återkomma.

Högaktningsfullt
Försäkringsbolaget Allmänna Brand
Ömsesidigt av 1842

Nils Frick.

G. Sollenberg.

Bilaga C.

Jönköping den 28 juni 1923.

Herr Nämndemannen L. A. Andersson, Storgården, *Tidan*.

Ang. branden i Tidalund den 29/5 1923.

Vår verkställande direktör v. Häradshövdingen Frick kommer till *Tidan* nästa söndag kl. 11,26 f. m. med tåg från Falköping och önskar då sammanträffa med Eder.

Högaktningsfullt
Försäkringsbolaget Allmänna Brand
Ömsesidigt av 1842

Nils Frick.

Bilaga D.

Jönköping den 1 augusti 1925.

Nämndemannen herr L. A. Andersson, *Tidan*.

Kungl. Järnvägsstyrelsen ./ Allmänna Brand.

I besittning av Edert brev den 30 pto vill jag tillråda, att Ni väntar med vidtagandet av några åtgärder, till dess det visat sig, huruvida Svea Hovrätts dom vinner laga kraft. Jag skall efter den 24 ds, då tiden för anmälande av missnöje utgår, tillskriva Eder härom.

Högaktningsfullt
Nils Frick.

Bilaga E.

Jönköping den 8 september 1925.

Nämndemannen herr L. A. Andersson, *Tidan*.

Kungl. Järnvägsstyrelsen ./ Allmänna Brand.

Åberopande vårt brev den 1 nästlidne augusti får jag härigenom meddela, att Järnvägsstyrelsen hos Kungl. Maj:t fullföljt talan mot Svea Hovrätts dom i förevarande rättegång.

Högaktningsfullt
Nils Frick.

Bilaga F.

Jönköping den 3 november 1926.

Nämndemannen herr L. A. Andersson, *Tidan*.

I besittning av Edert brev den 30 oktober får jag härjämte överlämna avskrift av Kungl. Maj:ts dom i målet emellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och Försäkringsbolaget Allmänna Brand men har icke tid eller tillfälle att eljest biträda Eder.

Högaktningsfullt
Nils Frick.

Bilaga G.

Avskrift av avskrift.

KUNGL. MAJ:TS

dom i det till Kungl. Maj:ts överseende från Dess och Rikets Svea hovrätt genom ordentligt sökande konna mål emellan Järnvägsstyrelsen, sökande, samt Försäkringsbolaget i Allmänna Brand ömsesidigt av 1842, svarande.

Handlingarna i målet visa följande:

Bolaget har efter stämning å styrelsen vid Stockholms rådstuvurätt an- fört: Vid brand, som den 29 maj 1923 övergått ett vid Tidans järnvägs- station beläget magasin, hade i magasinet förvarade, handlanden Einar Blom- gren i Tidalund tillhöriga varor till ett värde av 9,755 kronor 23 öre gått förlorade, och hade bolaget, hos vilket varorna varit försäkrade mot brand- skada, till Blomgren såsom brandskadeersättning utgivit nämnda belopp. Enär av utredningen angående branden syntes framgå, att densamma för- orsakats av gnistor från ett statens järnvägar tillhörigt lokomotiv, vilket omedelbart före branden passerat förbi magasinet, yrkade bolaget, att sty- relsen såsom ansvarig för ifrågavarande brand måtte förpliktas att ersätta bolaget vad detsamma i anledning av branden nödgats utgiva med angivna belopp 9,755 kronor 23 öre.

Rådstuvurätten, varest bolaget jämväl fordrat ränta samt parterna fram- ställt anspråk på gottgörelse för rättegångskostnaderna, har den 17 januari 1924 utlätit sig: Enär i målet måste anses ådagalagt, att den brandskada, som den 29 maj 1923 övergått ett Blomgren tillhörigt, i ett magasin vid Tidans förvarat varulager, uppkommit därigenom att gnistor från ett lokomotiv i det statens järnvägars bantåg, som omedelbart före branden framgått förbi magasinet, antänt sagda byggnad, samt ostridigt vore, att vid branden gått förlorade varor, för vilka bolaget på grund av avtal med Blomgren angående egendomens försäkring mot brandskada ut- betalt ersättning med 9,755 kronor 23 öre; alltså och då ifrågavarande maga- sinsbyggnad, vilken efter järnvägens anläggande uppförts inom ett avstånd av trettio meter från närmaste järnvägsspår av resvirke med väggar av bräder samt varit täckt med takspån på läkt och därövanpå taktegel på läkt, icke varit att anse såsom sådan lätt antändlig byggnad, varom förmälles i tredje stycket av 5 § i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift, samt styrelsen icke heller i övrigt ådaga- lagt något förhållande, på grund varav styrelsen kunde undgå skyldighet att jämlikt första stycket i sagda lagrum till bolaget, å vilket Blomgren överlätit sin rätt i förevarande avseende, utgiva ersättning med ovannämnda

av styrelsen utan anmärkning lämnade belopp, prövade rådstuvurätten lagligt förplikta styrelsen att till bolaget genast emot kvitto utgiva niotusen sjuhundrafemtiofem kronor 23 öre jämte fem procent årlig ränta därå från stämmingsdagen den 17 oktober 1923, till dess betalning skedde; och skulle styrelsen ersätta bolagets rättegångskostnader med fordrade fyrahundra kronor jämte det belopp, bolaget kunde visa sig hava utgivit till lösen av rådstuvurättens protokoll i målet.

Hovrätten, där styrelsen efter vad fullföljt talan, har i dom den 24 juli 1925 ej funnit skäl att göra ändring i rådstuvurättens dom samt förpliktat styrelsen att ersätta bolaget dess utgifter å målet i hovrätten med ett-hundratjugufem kronor jämte vad bolaget visade sig hava erlagt för hovrättens dom.

I hovrättens dom har styrelsen i underdånighet sökt ändring, som bolaget bestritt.

Kungl. Maj:ts dom är med Dess Högsta Domstol besluten; Given Stockholms slott den 28 oktober 1926.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit sig föredragas handlingarna i detta mål och prövar rättvist fastställa hovrättens dom.

Styrelsen förpliktas att till bolaget utgiva tvåhundra kronor såsom ersättning för dess kostnader å målet hos Kungl. Maj:t, det vederbörande hava att ställa sig till underdånig efter rättelse.

Under Kungl. Maj:ts Sekret

Ivar Wieslander.

Att förestående avskrift är lika lydande med härstädes förvarade konceptdom, betygas Stockholm och Kungl. Maj:ts Nedre Justitierevision den 28 oktober 1926.

Ex officio:
Namn.
Stämpel.

Rätt avskrivet intyga:

Hellström.

B. Hellström.

Bilaga H.

Till Sköfde Juridiska Byrå, *Skövde.*

Till svar å Eder skrivelse den 20 dennes med förfrågan, huruvida Kungl. Järnvägsstyrelsen vore villig ersätta Götlunda och Flistads socknars enskilda brandstodsbolag ett belopp av 21,988 kronor, som bolaget skulle hava fått utgiva i brandskadeersättning åt vissa personer i anledning av eldsvådan vid Tidans station den 29 maj 1923, får Kungl. Styrelsen härigenom meddela, att då bolaget icke inom den uti 10 § av lagen angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift föreskrivna tid anhängiggjort talan om gottgörelse för berörda förlust, har Kungl. Styrelsen funnit sig förhindrad medgiva dylik gottgörelse, detta så mycket hellre som Kungl. Styrelsen uti av Eder åberopade rättegång mot Försäkringsbolaget Allmänna Brand inlagt den ståndpunkten, att ersättningskyldighet för skada, vållad av ifrågasvarande eldsvåda, ej åläge statens järnvägar. Stockholm den 26 nov. 1926.

Kungl. Järnvägsstyrelsen
Georg Jacobi.